

Обґрунтування
про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Порядку
набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі
даних»

02 липня 2023 року набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках» від 10 червня 2023 року № 3141-ІХ (далі – Закон), яким транспоновано в українське законодавство положення Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1227/2011 від 25 жовтня 2011 року щодо доброчесності та прозорості оптового енергетичного ринку.

Відповідно до пункту 15⁵ частини першої статті 17 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) до повноважень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), належить, крім іншого, визначення порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних.

Згідно з пунктом 3 частини другої розділу II «Прикінцеві та перехідні положення» Закону, НКРЕКП протягом дев'яти місяців має привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Регулятор, на засіданні НКРЕКП, яке відбулося 05 вересня 2023 року у формі відкритого слухання, схвалив проєкт рішення НКРЕКП, що має ознаки регуляторного акта, – постанову НКРЕКП «Про затвердження Порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних» (далі – Проєкт постанови).

Зазначеним Проєктом постанови визначається:

- процедура набуття статусу адміністратора передачі даних;
- технічні та організаційні вимоги щодо подання даних адміністратором передачі даних;
- умови призупинення та припинення статусу адміністратора передачі даних;
- форма заяви про набуття статусу адміністратора передачі даних.

Разом з цим, Проєкт постанови згідно зі статтею 15 Закону про НКРЕКП, має ознаки регуляторного акта та з метою одержання зауважень та пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб, був оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-proyekt-postanovi-poryadok-nabuttya-privinennya-i-prizupinennya-statusu-administratora-peredachi-danih>.

Відповідно до положень Закону про НКРЕКП та Порядку проведення відкритого обговорення проєктів рішень НКРЕКП, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 19 жовтня 2023 року відбулось відкрите обговорення отриманих Регулятором від заінтересованих сторін зауважень та



пропозицій до Проекту постанови, за результатами якого було доопрацьовано Проект постанови та складено протокол відкритого обговорення разом з таблицею узгоджених пропозицій та їх обґрунтуванням, який оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyutsya-rezultati-vidkritogo-obgovorennya-proyektu-postanovi-poryadok-nabuttya-pripinennya-i-prizupinennya-statusu-administratora-peredachi-danih>.

Водночас, згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» проекти правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.

Проект постанови погоджений листом Антимонопольного комітету України від 11.12.2023 № 128-06/01-388-НПА.

Ураховуючи зазначене, Департамент енергоринку пропонує до прийняття постанову НКРЕКП «Про затвердження Порядку набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних».

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ



**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про затвердження Порядку
набуття, призупинення і
припинення статусу
адміністратора передачі даних

Відповідно до законів України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії» та «Про ринок природного газу» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Порядок набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних, що додається.

2. Ця постанова набирає чинності з 01.01.2024, але не раніше дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Національної
комісії, що здійснює
державне регулювання у
сферах енергетики та
комунальних послуг
№ _____

Порядок набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних

I. Загальні положення

1.1. Цей Порядок визначає технічні та організаційні вимоги щодо подання інформації адміністратором передачі даних Національній комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), порядок набуття, призупинення і припинення статусу адміністратора передачі даних.

1.2. Дія цього Порядку поширюється на адміністраторів передачі даних та осіб, які бажають здійснювати таку діяльність.

1.3. У цьому Порядку терміни вживаються в таких значеннях:
адміністратор передачі даних (далі – АПД) – учасник оптового енергетичного ринку або юридична особа, яка на підставі договору про передачу даних з учасником оптового енергетичного ринку відповідає за збір, агрегацію та подання Регулятору інформації про здійснені учасником оптового енергетичного ринку господарсько-торговельні операції відповідно до оптових енергетичних продуктів;

заявник – учасник оптового енергетичного ринку або юридична особа, що має намір набути статус АПД;

реєстр адміністраторів передачі даних (далі – Реєстр) – система збору, накопичення та обліку даних про АПД.

Інші терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», «Про ринок електричної енергії», «Про ринок природного газу» та інших нормативно-правових актах, що регулюють відносини у сфері енергетики.

1.4. НКРЕКП створює та веде Реєстр, інформація з якого оприлюднюється на вебсайті НКРЕКП із зазначенням, зокрема, назви АПД, ЄДРПОУ/РНОКПП, юридичної адреси АПД, вебсайту АПД, дати набуття статусу АПД, дати призупинення статусу АПД, дати припинення статусу АПД.

II. Процедура набуття статусу адміністратора передачі даних

2.1. Для набуття статусу АПД заявник подає НКРЕКП заяву (реєстраційну форму) за формою, наведеною в додатку до цього Порядку.

Заява подається українською і англійською мовами в електронній формі шляхом заповнення форми на вебсайті НКРЕКП.

У разі виникнення різночитання між текстами українською та англійською мовами текст українською вважається основним.

Заяву не можуть подавати заявники, пов'язані відносинами контролю у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України».

Відповідальність за достовірність даних, вказаних у заяві (реєстраційній формі), несе заявник.

2.2. У разі неповного та/або некоректного заповнення заяви НКРЕКП протягом 10 робочих днів з дня отримання заяви письмово повідомляє заявника про необхідність усунення виявлених недоліків. Заявник має їх усунути не пізніше 10 робочих днів з дня отримання відповідного повідомлення від Регулятора шляхом повторного подання заяви.

2.3. Якщо заявник протягом 10 робочих днів з дня отримання повідомлення Регулятора відповідно до пункту 2.2. цієї глави не усунув виявлені НКРЕКП недоліки шляхом повторного подання заяви, вважається, що заявник відмовився від набуття статусу АПД.

Відмова від набуття статусу АПД не позбавляє права заявника повторно звернутися до НКРЕКП із новою заявою щодо набуття статусу АПД.

2.4. Якщо в повторно поданій заяві не усунуто виявлені недоліки, НКРЕКП припиняє процедуру набуття статусу АПД, про що письмово повідомляє заявника не пізніше 5 робочих днів з дня отримання повторної заяви.

2.5. Після виконання вимог пунктів 2.1 – 2.4 цієї глави та формування Технічних специфікацій НКРЕКП не пізніше ніж 30 робочих днів направляє заявнику копію Технічних специфікацій для адміністраторів передачі даних.

Цей документ детально описує технічну специфікацію інтерфейсів обміну даними, а також відповідні процеси для подання даних, включаючи додаткові деталі, пов'язані із заходами інформаційної безпеки, яких повинні дотримуватися АПД.

Технічні специфікації для адміністраторів передачі даних є інформацією з обмеженим доступом.

Заявник зобов'язаний не розголошувати зміст Технічних специфікацій для адміністраторів передачі даних без згоди Регулятора будь-яким іншим

особам, включаючи органи державної влади, підприємства, установи та організації усіх форм власності та підпорядкування, крім випадків, передбачених законом.

2.6. Протягом 90 днів з дня отримання заявником копії Технічних специфікацій для адміністраторів передачі даних заявник направляє Регулятору документацію, що підтверджує його відповідність вимогам, встановленим цим Порядком та Технічними специфікаціями для адміністраторів передачі даних..

2.7. Регулятор не пізніше ніж через 15 робочих днів після отримання інформації, зазначеної в пункті 2.6 цієї глави, має право запитувати додаткову інформацію залежно від обсягу наданої інформації, кількості та різноманітності джерел даних та інших факторів. Заявник повинен надати відповідь на запит Регулятора протягом 10 робочих днів з дня його отримання.

2.8. У разі неотримання Регулятором у строки, встановлені пунктами 2.6 та/або 2.7 цієї глави, документів, що підтверджують відповідність вимогам, встановленим цим Порядком, вважається, що заявник відмовився від набуття статусу АПД.

2.9. У разі непідтвердження наданими відповідно до пунктів 2.6 та 2.7 цієї глави документами відповідності заявника вимогам, встановленим цим Порядком та Технічними специфікаціями для адміністраторів передачі даних, НКРЕКП припиняє процедуру набуття заявником статусу АПД, про що письмово повідомляє заявника не пізніше 15 робочих днів з дня отримання відповідних документів.

2.10. У разі підтвердження відповідності вимогам, встановленим цим Порядком та Технічними специфікаціями для адміністраторів передачі даних, заявник допускається до тестування програмного забезпечення, яке триває не менше 14 календарних днів.

2.11. Детальний опис тесту та критерії успішності тестування містяться в Технічних специфікаціях для адміністраторів передачі даних.

2.12. У разі непроходження процедури тестування, НКРЕКП припиняє процедуру набуття заявником статусу АПД, про що письмово повідомляє заявника протягом 5 робочих днів з дня закінчення тестування.

2.13. З дати успішного завершення заявником тестування НКРЕКП протягом 20 робочих днів приймає рішення про набуття заявником статусу АПД.

2.14. Після прийняття рішення про набуття статусу АПД, НКРЕКП створює облікові дані АПД та вносить відомості про АПД до Реєстру.

2.15. НКРЕКП не несе відповідальності за будь-які збитки, спричинені збоєм в роботі систем АПД та будь-яких пов'язаних процесів і процедур.

2.16. Заявники зобов'язані повідомляти НКРЕКП про будь-які зміни стосовно наданої в процесі набуття статусу АПД інформації та направити оновлену інформацію не пізніше 10 робочих днів з дня виникнення таких змін.

III. Технічні та організаційні вимоги

3.1. З метою забезпечення ефективного, дієвого та безпечного обміну та обробки інформації, АПД повинні відповідати технічним та організаційним вимогам щодо подання даних:

- забезпечувати безпеку, конфіденційність і повноту інформації;
- можливість виявлення та виправлення помилок у звітних даних;
- можливість автентифікації джерела інформації;
- забезпечити безперебійність діяльності з передачі даних.

3.2. АПД забезпечує процедури і заходи фізичної та електронної безпеки, спрямовані на:

- унеможливлення відмови від авторства та від одержання інформації;
- захист своїх інформаційних систем від зловживання чи несанкціонованого доступу;
- запобігання несанкціонованому розголошенню конфіденційної інформації;
- забезпечення безпеки та цілісності даних.

У разі порушень фізичних та/або електронних заходів безпеки АПД має не пізніше наступного робочого дня письмово повідомити:

НКРЕКП та надати звіт про інцидент із зазначенням характеру інциденту, заходів, вжитих для усунення інциденту, та ініціатив, вжитих для запобігання подібним інцидентам;

учасників оптового енергетичного ринку, для яких він є АПД, які постраждали від порушення безпеки.

3.3. АПД повинен використовувати системи та засоби, які є відповідними та достатньо надійними для забезпечення своєчасності, безперебійності та регулярності передачі даних, зокрема:

1) мати відповідні плани заходів на випадок надзвичайних ситуацій для забезпечення своєчасної передачі даних (АПД повинен забезпечити учасникам оптового енергетичного ринку, для яких він є АПД, можливість повідомляти інформацію у встановлені терміни);

2) мати механізми забезпечення безперебійності виконання функцій АПД, включаючи відповідні ресурси та резервні засоби, що гарантують:

дублювання апаратних компонентів, що дозволяє перемикатися на резервну інфраструктуру, включаючи підключення до мережі та канали зв'язку;

резервне копіювання важливих для діяльності даних і актуальної інформації про необхідні контакти, забезпечення зв'язку АПД з учасниками оптового ринку та НКРЕКП;

процедури переходу до служб звітування даних із резервної інфраструктури та роботи з ними;

підготовку персоналу щодо функціонування механізмів забезпечення безперебійності діяльності, ролей окремих осіб, у тому числі персоналу з питань безпеки, готового негайно реагувати на збої в роботі системи.

АПД має оприлюднювати на своєму вебсайті та в той же день інформувати НКРЕКП та учасників оптового енергетичного ринку, для яких він є АПД, про будь-які перерви в обслуговуванні чи передачі даних, а також про очікуваний час для відновлення передачі даних.

Не пізніше ніж через 15 робочих днів після дня відновлення передачі даних АПД має надати Регулятору звіт про причини перерви та дії, що були вжиті для запобігання повторенню таких перерв. Крім того, АПД забезпечує передачу всіх даних, які не були передані до НКРЕКП під час такої перерви, не пізніше ніж на наступний робочий день після дня відновлення передачі даних.

АПД повинні зберігати інформацію, передану до НКРЕКП, протягом 5 років з дати передачі даних.

3.4. АПД повинен мати системи (засоби) перевірки та контролю, щоб забезпечити:

1) достовірність джерел інформації, створеної або зібраної АПД. При передачі іншої інформації, ніж їх власні дані, АПД повинен підтвердити уповноважену особу учасника оптового енергетичного ринку або особу, яка подає інформацію від імені учасника оптового енергетичного ринку;

2) що особи, які подають інформацію від імені учасника оптового енергетичного ринку, належним чином уповноважені на такі дії;

3) точність та повноту інформації, що передається. АПД мають виявляти відсутність обов'язкової інформації та помилки, а також запитувати та/або ініціювати повторну передачу виправлених звітних даних;

4) відсутність ризику пошкодження інформації у процесі передачі;

5) надання інформації до НКРЕКП у терміни, форматі та обсягах, встановлених Регулятором.

3.5. АПД встановлює та підтримує відповідні заходи для виявлення даних, які є неповними або містять помилки, допущені учасниками оптового енергетичного ринку. Якщо АПД перед поданням звітних даних виявляє помилку або пропуски, допущені учасником оптового енергетичного ринку, він не повинен подавати такі звітні дані та повинен в найкоротші строки, але не пізніше 1 робочого дня з дня виявлення помилки/пропуску, повідомити учасника оптового енергетичного ринку про деталі помилки або пропуску, щоб учасник оптового енергетичного ринку міг подати виправлений та повний набір інформації.

Будь-які виправлення помилок та пропусків, допущених учасниками оптового енергетичного ринку, здійснюються на підставі поданої учасником оптового енергетичного ринку виправленої інформації.

3.6. АПД встановлює та підтримує відповідні заходи для виявлення звітних даних, які містять помилки та пропуски, допущені самим АПД, та їх виправлення. Якщо АПД стає відомо про помилки та пропуски, допущені самим АПД, він повинен в найкоротші строки, але не пізніше наступного робочого дня з дня виявлення, подати правильний і повний звіт.

АПД має в найкоротші строки повідомити учасника оптового енергетичного ринку про подробиці помилки чи пропуску та надати йому оновлені звітні дані. АПД також має в найкоротші строки повідомити НКРЕКП про помилку чи пропуски.

3.7. АПД повинні мати механізм для забезпечення належної обробки повідомлень Регулятора з детальним описом того, які дані були повідомлені та про результати звітування, а також належні процедури виправлення та повторного подання недійсних звітних даних.

АПД, які подають дані, відмінні від їх власних даних, повинні мати механізм, який гарантує, що учасник оптового енергетичного ринку, для якого він є АПД, може отримати доступ до даних, поданих АПД до НКРЕКП, а також до повідомлень НКРЕКП з детальною інформацією про те, які дані було подано та про результати звітування. Крім того, АПД повинні мати належні канали зв'язку з учасниками оптового енергетичного ринку, щоб вони були проінформовані про те, які дані були визначені НКРЕКП як недійсні, і яким чином вони мають бути виправлені та повторно надіслати до АПД для повторного подання до Регулятора.

3.8. АПД на запит НКРЕКП виконує періодичні звірки між інформацією, яку АПД отримує від учасника оптового енергетичного ринку, для якого він є АПД або генерує від імені учасника оптового енергетичного ринку, для якого він є АПД, для цілей звітності про операції, та інформацією, яка надана до НКРЕКП.

3.9. АПД повинні мати структуру, яка забезпечує дотримання вимог, визначених цим Порядком, наявність механізмів внутрішнього контролю, управління ризиками та запобігання конфлікту інтересів, зокрема:

наявність людських та технічних ресурсів для виконання функцій АПД;

особу (осіб), відповідальних за впровадження зазначених механізмів, які мають досвід і знання для належного виконання обов'язків;

механізми моніторингу та забезпечення відповідності вимогам цього Порядку;

механізми оцінки ризиків, з якими може зіткнутись АПД, та політику їх мінімізації, контролю та уникнення;

механізми, спрямовані на запобігання конфлікту інтересів із учасниками оптового енергетичного ринку, для яких він є АПД. Такі заходи повинні включати політику та процедури для виявлення, управління та розкриття існуючих і потенційних конфліктів інтересів.

Якщо АПД передає частину своєї діяльності стороннім виконавцям, він повинен укласти відповідну угоду та гарантувати, що така угода забезпечує відповідність вимогам, встановленим цим Порядком.

3.10. АПД має надавати відповіді на запити, надіслані Регулятором, протягом терміну, зазначеного в запиті, і надавати будь-яку інформацію та документи, які НКРЕКП обґрунтовано вимагає для виконання своїх функцій.

3.11. АПД повинні на постійній основі відповідати вимогам, встановленим цим Порядком.

3.12. На вимогу Регулятора АПД повинен надати звіт про відповідність, який містить інформацію про заходи, які вживав АПД, для того, щоб забезпечувати безперебійне надання послуг та дотримання вимог, встановлених цим Порядком, протягом періоду, зазначеного в запиті НКРЕКП.

IV. Призупинення та припинення статусу адміністратора передачі даних

4.1. При виявленні порушення АПД порядку, обсягу та періодичності подання інформації, встановлених НКРЕКП, невідповідностей вимогам, встановленим цим Порядком, НКРЕКП письмово повідомляє АПД про необхідність усунення зазначених порушень.

У разі неусунення АПД зазначених порушень протягом 10 робочих днів, НКРЕКП розглядає питання про призупинення статусу АПД.

4.2. Рішення про поновлення виконання функцій АПД приймається НКРЕКП після усунення невідповідностей, що стали підставою для призупинення виконання функцій АПД.

4.3. НКРЕКП приймає рішення про припинення статусу АПД (крім АПД, визначених законами України «Про ринок електричної енергії» та «Про ринок природного газу») з таких підстав:

за заявою АПД;

за наявності у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань відомостей про державну реєстрацію припинення юридичної особи (державну реєстрацію припинення підприємницької діяльності фізичної особи-підприємця) АПД;

за наявності інформації про пов'язаність відносинами контролю у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з резидентами держав, що здійснюють збройну агресію проти України, у значенні, наведеному у статті 1 Закону України «Про оборону України»;

у разі неусунення невідповідностей, що стали підставою для призупинення виконання функцій АПД, протягом 30 робочих днів з дня прийняття НКРЕКП рішення про таке призупинення.

4.4. Регулятор опубліковує на своєму вебсайті інформацію про виявлення невідповідності АПД вимогам, встановленим цим Порядком, порушення АПД порядку, обсягу та періодичності подання інформації та розгляд питання призупинення/припинення статусу АПД, які повідомляють дані, відмінні від їх власних, не пізніше ніж за 1 місяць до включення до порядку денного засідання НКРЕКП відповідного питання.

4.5. АПД, щодо якого Регулятор прийняв рішення про припинення статусу АПД, має право повторно пройти процедуру набуття статусу АПД не раніше ніж через 90 днів після дати припинення статусу АПД.

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ

Додаток
до Порядку набуття, призупинення і припинення статусу
адміністратора передачі даних

ФОРМА ЗАЯВИ
про набуття статусу адміністратора передачі даних

RRM APPLICATION FORM

Дата подачі заяви

Назва організації, яка подає запит на реєстрацію як АПД

Код ЄДРПОУ

Веб-сайт

Юридична адреса

Фактична адреса

ПІБ уповноваженої особи, яка відповідає за подачу заяви про
набуття статусу АПД

Контактні дані особи, яка відповідає за подачу заяви про набуття
статусу АПД (номер телефону, електронна пошта)

ПІБ особи, відповідальної за дотримання вимог АПД

Контактні дані особи (осіб), відповідальної(их) за дотримання
вимог АПД (номер телефону, електронна адреса)

Інша релевантна інформація (за наявності)

Згода на нерозголошення
конфіденційної інформації,
комерційної таємниці TAK

ПІБ та посада особи, що підписала заяву

Date of application

Corporate name of the entity requesting registration as RRM

EDRPOU code

Web-site

Legal address

Actual address

Name of the person assuming the responsibility of the application as RRM
Administrator as empowered in the Power of Attorney

Contact details of the person assuming the responsibility of the application as RRM
Administrator (phone number, email)

Name of the person responsible for the compliance of the RRM

Contact details of the person(s) responsible for the compliance of the RRM (phone
number, email)

Other relevant information (if applicable)

Non-disclosure agreement of confidential information,
commercial secrets YES

Name and function of the person who signed the statement